

KONTAKTBAN, közösen, közösségben

A „KONTAKTBAN, közösen, közösségben” CERV-FK02-2024-0851 azonosítószámú pályázat az Európai Unió illetve az ÖKOTÁRS Alapítvány és partnerei (az Autonómia Alapítvány, a Kárpátok Alapítvány-Magyarország és a Közösségfejlesztők Egyesülete) támogatásával valósult meg.

Projekt megvalósító: Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány

„Az itt kifejtett tartalom nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság vagy a végrehajtó ügynökség (EACEA) álláspontját, kizárólag a szerzők gondolatait és véleményét. A Bizottság és az EACEA semmilyen módon nem felelős ezekért.”

Bevezető

A Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány „**KONTAKTBAN, közösen, közösségben**” című pályázata a Közös Értékeink Program támogatásával valósult meg, és olyan komplex szakmai folyamatot fogott össze, amelynek középpontjában a közösségi részvétel erősítése, a fiatalok társadalmi felelősségvállalásának támogatása, valamint a demokratikus értékek gyakorlati megélése állt. A pályázat keretében megvalósuló szakmai programok és az ezekhez kapcsolódó esettanulmányok célja nem csupán a tapasztalatok dokumentálása volt, hanem azok értelmezése, rendszerezése és továbbadható tudássá formálása is.

A [Közös Értékeink Program](#) olyan kezdeményezéseket támogat, amelyek hozzájárulnak az alapvető emberi jogok, a jogállamiság, az aktív állampolgárság és a társadalmi kohézió erősítéséhez. A program kiemelt figyelmet fordít a közösségek megerősítésére, a párbeszéd kultúrájának fejlesztésére, valamint arra, hogy különböző társadalmi csoportok – köztük a fiatalok – képesek legyenek élni jogaikkal, felismerni felelősségüket és aktív szereplőivé válni saját közösségüknek. E célkitűzések szoros összhangban állnak az **Európai Unió Alapjogi Chartájában** megfogalmazott alapelvekkel, különösen az emberi méltóság, az egyenlőség, a szabadság, a szolidaritás és a demokratikus részvétel értékeivel.

A „**KONTAKTBAN, közösen, közösségben**” pályázat szervesen illeszkedik a Közös Értékeink Program célkitűzéseire, hiszen a projekt fókuszában olyan módszerek és beavatkozások álltak, amelyek a részvételi demokrácia gyakorlását, a közösségi tanulást és az együttműködésen alapuló problémamegoldást helyezték előtérbe. A program abból az alapvetésből indult ki, hogy a demokratikus értékek nem kizárólag elméleti tudásként, hanem elsősorban **megélt tapasztalatként** válnak belsővé. Ennek megfelelően a pályázat során megvalósuló tevékenységek mindegyike aktív részvételre, közös gondolkodásra és cselekvésre épült.

A pályázat átfogó célja az volt, hogy erősítse a fiatalok és a velük dolgozó szakemberek kompetenciáit a közösségi részvétel, az érdekérvényesítés, a párbeszéd és a konfliktuskezelés területén, valamint hogy kézzelfogható példákon keresztül mutassa be a részvételi módszerek hazai alkalmazhatóságát. A projekt tartalmilag több, egymásra épülő szakmai programból állt,

amelyek különböző élethelyzetekben és intézményi környezetekben vizsgálták a közösségi bevonás lehetőségeit.

A szakmai megvalósítás részeként az Alapítvány **öt esettanulmány elkészítését** vállalta. Ezek az esettanulmányok nem csupán programleírásként szolgálnak, hanem reflexív módon elemzik a folyamatokat, a résztvevők szerepét, a módszertani tanulságokat és a hosszabb távú hatásokat is. Az esettanulmányok közös jellemzője, hogy a gyakorlatból indulnak ki, ugyanakkor elméleti keretbe ágyazva segítik a tapasztalatok értelmezését.

A **GRÉMIUM program** keretében megvalósuló konzultációk és esetmegbeszélések a szakmai reflexió és a tanuló közösségek jelentőségére hívták fel a figyelmet. A program célja az volt, hogy a közösségi és ifjúsági munkában dolgozó szakemberek strukturált térben oszthassák meg dilemmáikat, tapasztalataikat, és közösen keressenek válaszokat a mindennapi gyakorlat kihívásaira. Az erről készült esettanulmány bemutatja, miként járul hozzá a kollektív tudásépítés a szakmai minőség és a fenntarthatóság erősítéséhez.

Az **AKTIVÁTOR program** két békéscsabai iskolában megvalósuló közösségi költségvetéstervezési folyamaton keresztül adott lehetőséget a diákoknak arra, hogy közvetlen tapasztalatot szerezzenek a demokratikus döntéshozatalról. A program során a résztvevő fiatalok saját igényeik mentén fogalmaztak meg javaslatokat, vitatták meg azokat, majd közösen döntöttek a rendelkezésre álló források felhasználásáról. Az esettanulmány rávilágít arra, hogy a részvételi költségvetés hogyan válhat az állampolgári nevelés hatékony eszközévé.

A **GENERÁTOR program** ifjúsági hackathon formájában valósult meg, ahol a kreatív problémamegoldás, az együttműködés és az innovatív gondolkodás került a középpontba. A résztvevők közösségi problémákra kerestek megoldásokat intenzív, csapatmunkára épülő folyamatban. Az erről szóló esettanulmány bemutatja, hogyan kapcsolható össze a digitális és közösségi kompetenciafejlesztés a társadalmi felelősségvállalással.

A **DIALÓGUS program** közéleti kortársképzésként a véleményformálás, a kritikai gondolkodás és a párbeszéd kultúrájának fejlesztését célozta. A képzés során a fiatalok olyan eszközöket sajátíthattak el, amelyek segítségével képesek konstruktívan megszólalni közéleti

kérdésekben, valamint facilitálni a különböző nézőpontok közötti párbeszédet. Az esettanulmány hangsúlyozza a kortárs hatás és az informális tanulás szerepét.

A szakmai esettanulmányok jelentősége abban rejlik, hogy **átadható, adaptálható tudást** kínálnak a közösségi és ifjúsági munka területén dolgozó szakemberek számára. Hozzájárulnak a jó gyakorlatok multiplikálásához, támogatják a módszertani megújulást, és erősítik a szakmai párbeszédet. A disszemináció révén ezek a tapasztalatok túlmutatnak az adott projekten, és szélesebb körben is hozzájárulhatnak a demokratikus értékeken alapuló közösségfejlesztés erősítéséhez.

A „KONTAKTBAN, közösen, közösségben” pályázat és az ahhoz kapcsolódó esettanulmányok így nemcsak egy lezárt projekt dokumentumai, hanem egy olyan tanulási folyamat lenyomatai, amely a jövő közösségi és ifjúsági kezdeményezései számára is iránytűként szolgálhat.

A projektről és a Táliber Közösségfejlesztő Alapítványról további információk érhetők el:

<https://taliberalapitvany.hu/>

<https://www.facebook.com/ligetifiter>

<https://www.facebook.com/taliberalapitvany>

<https://www.facebook.com/bekescsabaiifjusag>

<https://www.instagram.com/ligetifjusagiter/>

[https://www.instagram.com/bekescsabai dok/](https://www.instagram.com/bekescsabai_dok/)

<https://www.tiktok.com/@bcsvdok>

Békéscsaba, 2025. december

A GRÉMIUM program – konzultációk és esetmegbeszélések szerepe a szakmai holdudvar erősítésében

1. A szakmai együttműködések jelentősége a közösségi és ifjúsági munkában

A közösségi és ifjúsági munka egyik alapvető sajátossága, hogy **komplex, emberi kapcsolatokra épülő, gyakran kiszámíthatatlan helyzetekkel dolgozik**, amelyek megoldása ritkán lehetséges egyéni szinten. A szakemberek – legyenek ifjúságsegítők, közösségsszervezők, mentálhigiénés vagy szociális területen dolgozók – napi munkájuk során folyamatosan olyan szakmai és etikai dilemmákkal szembesülnek, amelyek feldolgozása támogatást, reflexiót és közös gondolkodást igényel.

Ebből a felismerésből indult ki a Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány által megvalósított **GRÉMIUM program**, amely a *KONTAKTBAN, közösen, közösségben* című pályázat keretében valósult meg 2025-ben Békéscsabán. A programelem célja az volt, hogy **strukturált, rendszeres és biztonságos szakmai teret biztosítson** az egyes programokban közreműködők számára havi szinten szervezett találkozók, konzultációk és esetmegbeszélő ülések formájában.

Az esettanulmány bemutatja:

- a szakmai holdudvar fogalmát és jelentőségét,
- a GRÉMIUM programelem megvalósulását Békéscsabán,
- a program eredményeit,
- valamint a Liget Ifjúsági Tér köré szerveződő hálózat jövőbeli lehetőségeit.

2. A „szakmai holdudvar” szerepe a közösségi és ifjúsági munkánkban

A szakmai holdudvar olyan **formális és informális szakemberekből álló kapcsolati háló**, amely az ifjúsági közösségi tér és a *KONTAKTBAN, közösen, közösségben* című pályázati program köré szerveződött. Tagjai nem a szervezetünk alkalmazottai, azonban:

- rendszeres kapcsolatban állnak egymással,
- közös értékrenddel és szakmai nyelvvel rendelkeznek,
- kölcsönösen támogatják egymás munkáját.

A közösségi és ifjúsági munka területén ez a hálózat különösen fontos, mivel a célcsoporttal végzett munka **hosszú távú jelenlétet, érzelmi bevonódást és folyamatos tanulást, változást** igényel.

A szakmai holdudvar megerősítése több szempontból is kiemelt jelentőségű:

- **Kiegészítő:** a rendszeres esetmegbeszélések lehetőséget adnak a nehéz helyzetek megosztására.
- **Minőségbiztosítás:** a közös reflexió javítja a szakmai döntések megalapozottságát.
- **Innováció:** a különböző területekről érkező szakemberek új megközelítéseket hoznak.
- **Helyi beágyazottság:** az együttműködések erősítik a települési szintű szakmai kohéziót.

A GRÉMIUM program tudatosan erre a szakmai infrastruktúrára épített.

3. A GRÉMIUM programelem bemutatása

A GRÉMIUM programelem megvalósítása 2025 januárjában indult. A projektben vállaltaknak megfelelően a célcsoporttal havi rendszerességgel, alkalmanként kétórás időtartamban kerültek megrendezésre a találkozások. A programelem résztvevői a Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány önkéntesei és együttműködő partnerei voltak.

A csoport gerincét az alapítvány munkájában aktívan részt vevő önkéntesek alkották, akik életkorukat, élethelyzetüket és szakmai hátterüket tekintve heterogén összetételűek voltak. A résztvevők között aktív dolgozók és nyugdíjasok egyaránt jelen voltak. A csoporttagokat közös értékrend kötötte össze: a közösségépítés iránti elköteleződés, a közösségért végzett munka fontossága, valamint az ifjúság támogatásának, segítésének és motiválásának igénye.

A programelem elsődleges célja a Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány önkéntesei számára rendszeres konzultációk és esetmegbeszélések biztosítása volt, amelyek a kapcsolati háló erősítését, a hatékonyabb együttműködést, valamint a szervezett események utólagos értékelését szolgálták. Hosszabb távú célként jelent meg az alapítvány melletti elköteleződés elmélyítése, valamint az egyéni, munkahelyi és civil színterek közötti hálózati együttműködés elősegítése.

A konzultációk és esetmegbeszélések céljai között szerepelt:

- az alapítvány munkájában részt vevő, de egymással nem feltétlenül kapcsolatban álló szereplők találkozásának és kölcsönös megismerésének elősegítése,
- az alapítvány programjainak és aktuális eseményeinek nyomon követése,
- a „KONTAKTBAN, közösen, közösségben” projekt megvalósulásának folyamatos reflexív értékelése.

A csoportfolyamat kezdetén hangsúlyt kapott az ismerkedés, valamint a közös keretek és működési szabályok kialakítása, amely megalapozta a hosszú távú bizalom és biztonságos csoportlégkör kialakulását. A résztvevők közösen egyeztették a találkozások helyszínét, időpontjait és időtartamát, valamint meghatározták a hatékony együttműködést segítő normákat és elvárásokat. Az ismerkedési folyamatot a „Találkozások” című gyakorlat támogatta, amely során a csoporttagok egymással beszélgetve keresték meg a közös kapcsolódási pontokat.

A közösségépítés szempontjából kiemelt jelentőséggel bírt a résztvevők motivációinak feltárása. A visszajelzések alapján többen az alapítvány vezetőjének felkérésére, illetve a közös

munka iránti bizalom miatt csatlakoztak a csoporthoz, másokat a kíváncsiság és a tanulási folyamat iránti nyitottság motivált. Többen hangsúlyozták a szakmai kapcsolódás fontosságát, valamint a gyermekek és fiatalok jövőjének támogatása iránti elköteleződésüket. Az aktív önkéntesek esetében megjelent az önkéntességhez és az alapítványhoz való tartozás, mint identitásképző tényező.

Az egyéni értékek összegyűjtése és közös értelmezése rávilágított a csoportot meghatározó közös értékekre. Ezek az értékek erősítették a csoportkohéziót, és visszaigazolták, hogy a hasonló értékrend hozzájárul a hatékonyabb együttműködéshez és a közösen eltöltött idő minőségéhez.

A havi találkozók közötti időszakban az alapítvány több programja is megvalósult, amelyek során az önkéntesek a gyakorlatban tapasztalhatták meg az együttműködés és kapcsolódás lehetőségeit. Ezekre az élményekre a következő alkalmon reflexiók formájában visszatértek. A tapasztalatok körkörös feldolgozása elősegítette a tanulási folyamatot, a gyakorlati alkalmazást és az együttműködés elmélyítését.

A csoportfeladatok lehetőséget teremtettek az önismeret fejlesztésére, a társak jobb megismerésére és az empátia gyakorlására. A résztvevők megtapasztalhatták, hogy a másik megfigyelésére, érzéseinek felismerésére és visszatükrözésére irányuló fókusz növeli az elfogadást és az érzékenységet. A különböző alternatív módszertani eszközök (pl. asszociációs és erőforrás-kártyák) alkalmazása támogatta a nézőpontváltást, az ítékezésmentes elfogadást és a kölcsönös megértést.

A félévet záró találkozón az erőforrás-kártyák használata egyértelműen jelezte a résztvevők fáradtságát, valamint a pihenés és feltöltődés iránti igényt. Ugyanakkor a reflexiókban megjelent egy derűs optimizmus és a folytatás iránti elköteleződés is. A találkozót lezáró kreatív csoportfeladat – a közös meseírás – hozzájárult a feszültségoldáshoz, az érzelmi feltöltődéshez és a csoportkohézió további erősítéséhez. A humor és a játékosság a teljes folyamat során fontos szerepet töltött be, mint a kapcsolódás és a pszichés jóllét támogató tényezői.

A félév lezárásaként a résztvevők egymásnak adhatták át erőforrás-kártyáikat egy-egy jókívánság kíséretében. Ez a szimbolikus gesztus összefoglalta a folyamat lényegét: a közösségi munka erejét, az egymásra figyelmet, az empátiát és a kölcsönös támogatást, amelyek az önkéntes tevékenységekben és a mindennapi működésben is meghatározó értékek.

A nyári szünetet követően a dupla alkalom során a csoport a nyári élmények megosztásával hangolódott újra egymásra, majd az őszi időszak tervezése került előtérbe. A beszélgetések során személyes és szakmai önreflektív kérdések is megfogalmazódtak, amelyek az egyéni döntési helyzetekhez és jövőbeli irányok kijelöléséhez nyújtottak támogatást. A bizalmi légkör fennmaradását az egymásnak adott visszajelzések is megerősítették.

Az őszi időszak további találkozóit lehetőséget biztosítottak a munkahelyi és civil elakadások, valamint örömek megosztására. Megjelentek a megújulás, a szerepek újradefiniálásának igényei, valamint a kiégés kockázatának tudatosítása. A tapasztalatok megosztása a tapasztalati tanulásra épülő tudásmegosztás fontosságára irányította a figyelmet.

A novemberi találkozó célja a csapatépítés és a kötetlenebb együttlét volt, amely egy közös gasztronómiai tevékenység keretében valósult meg. A közös sütés során ismét megmutatkozott a hatékony együttműködés, a feladatmegosztás és az informális kapcsolódás ereje.

Az év és a program záró alkalma a Gál Ferenc Egyetemen, a KOLLABOR Természettudományos Élményközpontban került megrendezésre. A helyszín bemutatása inspiráló szakmai szemléletet közvetített, különösen a tapasztalati tanulás, a kísérletezés és a hibázásból való tanulás elfogadása terén. A Kolb-féle tanulási modell említése további önreflexióra és fejlődési lehetőségek azonosítására adott alapot.

A találkozó második felében az éves tapasztalatok összegzése és a jövőbeni tervek megfogalmazása történt meg egyéni és szervezeti szinten.

A folyamat során feladatorientált konzultációk is megvalósultak, amelyek az ifjúság szakmai tevékenységekben való előrelépést szolgálták.

Összegzésként megállapítható, hogy a projekt során valódi közösség formálódott a Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány körül. Az önkéntesek nemcsak az egyéni céljaik mentén, hanem az alapítvány és a projekt közös céljai érdekében is hatékonyan tudtak együttműködni. A folyamat rávilágított arra, hogy a valós feladatok ellátása mellett az önkéntesek részéről jelentős igény mutatkozik a kapcsolódásra, a visszajelzésekre és a közösen megélt, reflektív együttműködésre.

4. Eredmények és hatások

Egyéni szintű eredmények

A résztvevők visszajelzései alapján:

- nőtt a szakmai önbizalom,
- csökkent a magányos döntéshozatal érzése,
- erősödött a reflektív szakmai attitűd.

Szervezeti és hálózati hatások

A program hatására:

- megerősödött a Liget Ifjúsági Tér köré szerveződő szakmai közösség,
- új együttműködések indultak el,
- javult az információáramlás a különböző programok között.

Közösségi szintű hozadék

Közvetetten a fiatalokkal végzett munka minősége is javult:

- következetesebb szakmai jelenlét,

- érzékenyebb reagálás az egyéni szükségletekre,
- hosszabb távon fenntartható kapcsolatok.

5. Jövőbeli lehetőségek és fenntarthatóság

A GRÉMIUM program tapasztalatai alapján a jövőben:

- érdemes a konzultációkat tematikus irányba bővíteni,
- bevonni újabb szakmai szereplőket,
- megyei szintű szakmai hálózattá fejleszteni a kezdeményezést *(ezt az irány támogatja pályázatunk másik, a DIALÓGUS program – közéleti kortársképzés című eleme, aminek révén elindult egy kapcsolatépítés a megyei ifjúságsegítő szervezetekkel, szakemberekkel, fiatalok szerveződéseivel).*

A Liget Ifjúsági Tér kiváló alapot biztosít ahhoz, hogy **a szakmai holdudvar hosszú távon is működőképes maradjon**, és a közösségi, ifjúsági munka minőségének egyik garanciájává váljon.

A Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány GRÉMIUM programelemes megközelítése jól példázza, hogy a közösségi és ifjúsági munka nem csupán programok szervezéséből áll, hanem **a szakemberek közösségének tudatos építéséből is**. A havi konzultációk és esetmegbeszélések hozzájárultak egy stabil, támogató és fejlődő szakmai hálózat kialakulásához, amely hosszú távon is értéket teremt Békéscsaba közössége számára.